

Motion till riksdagen 2021/22:4529

av **Martin Kinnunen m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2021/22:168 En ökad differentiering av strandskyddet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2021/22:168 En ökad differentiering av strandskyddet.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en ny utredning för ett strandskydd anpassat efter regionala och lokala förutsättningar, med tydlig målsättning att öka möjligheterna till markanvändning och byggande nära vatten genom förutsägbara regler och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Förslaget som regeringen lagt fram för att delvis lätta på strandskyddet är otillräckligt för att verkligen underlätta byggande nära vatten, dessutom är det på flera sätt otydligt.

Delförslagen i propositionen om att det ska vara tillåtet att få bygga vid egenanlagda vatten samt att smalare vattendrag än två meter och sjöar mindre än en hektar, ska få ett strandskydd minskat till 25 meter, är positiva. Bestämd sjöareal en hektar kunde dock ha varit större.

Det nationellt likriktade strandskyddet behöver avskaffas. Skillnaderna mellan storstäderna och exempelvis Norrlands inland är så stora att samma regelverk över hela landet inte har varit och inte är rimligt. Det måste finnas ett större regionalt och framför allt kommunalt inflytande över var det ska vara tillåtet att bygga strandnära. Medborgare måste ges större chans att påverka utformningen, närdemokratin måste ökas. Mer inflytande måste därför ligga hos kommunerna, liksom det gör i exempelvis Finland. Dessutom borde regioner överta huvudansvaret för den regionala samordningen från länsstyrelserna, i linje med regionreformens inriktning att ge regionerna ansvaret för regional utveckling.

Det är attraktivt att få bo och att få bygga nära vatten, därför är ett rimligt strandskydd som i hög grad tillåter byggande, en viktig landsbygdsfråga. Landsbygdskommu-

nerna konkurrerar i dag med storstadsområdena om invånare, företag och kvalificerad arbetskraft. Möjligheten till boende eller fritidshus i attraktiva lägen skulle kunna bidra till att utjämna skillnaderna i konkurrensförutsättningar mellan stad och land och därmed hjälpa landsbygden att utvecklas.

Åren 2009–2010 ändrades strandskyddslagstiftningen med syftet att förtydliga bestämmelserna och för att medge anpassning av lagstiftningen till lokala och regionala förhållanden samt förenkla byggande vid stränder. Genom lagändringen fick alla kommuner möjlighet att ge dispens för strandnära områden, med hänvisning till landsbygdsutveckling. Kommunerna fick möjlighet att i översiktsplanerna utse områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Effekterna av reformen har inte blivit de önskade. Dispenser för byggande nära vatten har i högre grad getts i storstadskommuner än i landsbygdskommuner. Därtill har kommunerna ofta planerat in LIS-områden i utkanterna av tätorterna, snarare än utanför dessa. Lagändringarna har inte lett till större positiva förbättringar av möjligheterna att medge ett friare byggande utanför tätorterna. Tvärtemot intentionerna att underlätta strandnära byggande, har länsstyrelserna dessutom på många håll i landet efter lagändringarna beslutat om ett utökat strandskydd och antalet riksintressen i vattennära lägen har ökats.

Sverige är ett med europeiska mått mätt mycket stort och glesbefolkat land med stor tillgång på vattendrag. Ändå visar priserna på existerande strandnära hus och sommarstugor hur svårt det är att få bygga nytt i de här lägena.

Sverigedemokraternas inställning till förenklat strandskydd är att det ska bygga på följande principer:

- Strandnära byggande och tomtavstyckning på landsbygden ska inom rimliga begränsningar kunna göras där markägare själva så önskar, snarare än i s.k. utvecklingsområden som myndigheter planerar.
- Artificiella vattendrag och våtmarker anlagda fr.o.m. 2009 och framåt, sjöar mindre än fyra hektar och rinnande vattendrag smalare än två meter, bör undantas från strandskyddsreglerna.
- I kustområden bör man inte lägga generella hårda begränsningar på byggande över långa sträckor. Inom områden som inte redan är hårt utnyttjade ska viss ny bebyggelse kunna planeras. Inom områden som redan i dag räknas som exploaterade, ska förtätning kunna vara möjlig.
- Kommunerna ska ansvara för att definiera normalt avstånd för strandskydd. Sverigedemokraterna anser att en utgångspunkt kan vara minst 25 meter mellan byggnader och vatten, men med möjliga undantag för båtförvaring. Kommunerna bör även tillse att rätt till fri passage längs vattnet upprätthålls.
- Kommunerna ska ansvara för att säkerställa att reglerna för strandskydd följs vid byggande nära vatten.
- Kommunerna ska ha huvudansvaret för strandskyddet och länsstyrelserna ska i regel inte kunna överpröva utfärdade kommunala beslut om strandskydd.
- Regionerna ska ges den samordnande rollen för strandskydd, inte länsstyrelserna. Detta ligger i linje med regionreformens överflyttande av regional utveckling till just regionerna.
- Enskilda länsstyrelsebeslut som lett till strängare strandskydd efter lagändringen 2009 ska kunna omprövas.

- Det behöver utredas vidare hur riksintresseområdena enligt miljöbalken kan begränsas till storlek och antal, samt hur skyddet inom dessa områden kan anpassas för att inte i onödan begränsa byggnation vid stränder.
- I en ny utredning om strandskyddet bör även frågan om preskription för byggande nära vatten utan tillstånd behandlas.
- För naturskydd av områden av särskild betydelse för djur- och växtliv nära vatten nås ett bättre skydd om andra instrument än strandskydd används, såsom naturreservat, biotopskyddsområden och naturvårdsavtal. Detta gäller även stränder mot vattenområden av stor biologisk betydelse, såsom yngelområden.

Sverigedemokraterna yrkar därför avslag på propositionen och att en ny utredning tillsätts, med tydligare mål att öka medborgarnas, kommunernas och regionernas självbestämmande över strandnära byggande.

Martin Kinnunen (SD)

Mats Nordberg (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Runar Filper (SD)

Yasmine Eriksson (SD)